

ע"פ 4406/21 - פלוני נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייט

ע"פ 4406/21

לפני: כבוד המשנה לנשיאה ע' פוגלמן
כבוד השופט נ' סולברג
כבוד השופטת ד' ברק-ארז

המערער: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על גזר הדין של בית המשפט המחוזי בירושלים
(כב' השופטים ר' פרידמן-פלדמן, א' אברבנאל וח'
זנדברג) בתפ"ח 19-06-63539 מיום 9.5.2021

תאריך הישיבה: ז' בניסן תשפ"ג (29.3.2023)

בשם המערער: עו"ד קובי בן שעה

בשם המשיבה: עו"ד מסעד מסעד

בשם שירות המבחן למבוגרים: עו"ס סיון קוריס

בשם נפגעת העבירה: עו"ד הדר עזרא ויזל

פסק-דין

המשנה לנשיאה ע' פוגלמן:

1. המערער הורשע, על פי הודאתו, בעובדות כתב אישום מתוקן במסגרת הסדר טיעון. באישום הראשון הורשע בעבירות בעילה אסורה בהסכמה (ריבוי עבירות); מעשה סדום; מעשה מגונה בקטין תוך ניצול יחסי תלות (4 עבירות). באישום השני הורשע בעבירות בעילה אסורה בהסכמה ובמעשה סדום.

2. בית המשפט המחוזי (כב' השופטים ר' פרידמן-פלדמן, א' אברבנאלוח' זנדברג) תיאר בגזר דינו את נסיבותיהן של העבירות בזו הלשון:

"מדובר במעשים מיניים שהחלו בטרם מלאו למתלוננת 14 שנה, ונמשכו ברצף על פני כעשרה חודשים. מדובר במעשים שהחלו בנגיעות בגופה של המתלוננת והמשיכו בבעילת המתלוננת על ידי הנאשם.

בהתאם לעובדות כתב האישום, בהן הודה הנאשם במסגרת הסדר טיעון, תחילת הקשר בין המתלוננת לנאשם, בחודש יולי 2018, בהזמנת המתלוננת על ידי אשתו של הנאשם לביתם לשבת. אשתו של הנאשם הכירה את המתלוננת על רקע עבודתה כמטפלת רגשית.

לאחר שהמתלוננת התארכה בשבת בבית בני הזוג, הציעו לה הנאשם ואשתו להישאר להתגורר בביתם, והיא עברה להתגורר בקרוואן הנמצא בחצר הבית. השניים שימשו אחראים עליה ודאגו לצרכי מחייתה.

באותה עת הייתה המתלוננת צעירה מגיל 14.

הנאשם הכיר את נסיבות חייה של המתלוננת, ידע שהיא במצוקה, וידע שככל הנראה היא נפגעה מינית בעבר.

כשבועיים או שלושה לאחר שהמתלוננת עברה להתגורר בביתם של בני הזוג, החל הנאשם לפגוע בה מינית. הנאשם נכנס אל הקרוואן לשוחח עם המתלוננת, הכניס את ידו אל מתחת לבגדיה ונגע בשדיה. לאחר מכן החל להוריד את ידו כדי לגעת באיבר מינה, אך היא סירבה והוא לא השלים את מעשיו.

מספר ימים לאחר מכן, כאשר המתלוננת צפתה בטלוויזיה בבית המשפחה, התיישב הנאשם בסמוך אליה, הכניס ידו מתחת לתחתוניה ונגע בגופה. המתלוננת נכנסה למקלחת והנאשם נכנס אחריה והביט בה.

למחרת, כאשר נכנסה המתלוננת למקלחת, נכנס הנאשם אחריה ונגע בשדיה. לאחר שחזרה לקרוואן, בא הנאשם לשם והחל לגעת במתלוננת, אמר לה כי הוא רוצה לנסות להחדיר את איבר מינו לאיבר מינה, הפשיט את המתלוננת, השכיבה, והחדיר את איבר מינו לאיבר מינה.

בהמשך, בטרם מלאו למתלוננת 14 שנה, לפחות בשתי הזדמנויות נוספות בעל הנאשם את המתלוננת. לאחר שמלאו

למתלוננת 14 שנה, במשך כחודש וחצי עד שהמתלוננת עזבה את בית המגורים של הנאשם, בעל הנאשם את המתלוננת בתדירות של ארבע פעמים בשבוע. הנאשם בעל את המתלוננת במספר רב של הזדמנויות, ביצע בה מעשה סדום וכן ביצע במתלוננת מעשים מגונים.

החל מחודש אוקטובר 2018 עברה המתלוננת ללמוד בפנימייה. גם לאחר שעזבה את בית בני הזוג, שמר הנאשם על קשר איתה, וכאשר יצאה לחופשות, בעל אותה במספר רב של הזדמנויות וביצע בה מעשה סדום. [...]

[...] החומרה המיוחדת של המעשים נובעת הן מגילה הצעיר של המתלוננת, שהפגיעה בה על ידי הנאשם החלה עוד בטרם מלאו לה 14 שנים; הן בשל כך שהמתלוננת התגוררה בביתו של הנאשם על פי הצעת הנאשם ואשתו; הן בשל כך שהמתלוננת הגיעה לביתם על רקע מצוקה בה הייתה, והנאשם, שידע על מצבה, ניצל את מצוקתה ופגע בה; והן בשל כך הנאשם ואשתו היו אחראים לשלומה של המתלוננת בעת שהייתה בביתם, והנאשם ניצל זאת לביצוע מעשים מיניים במתלוננת.

בנוסף, לאחר שהמתלוננת עברה להתגורר בפנימייה וחזרה בחופשות לבית הוריה, המשיך הנאשם לשמור על הקשר עמה ולבצע בה מעשים מיניים.

מדובר בפגיעות מיניות על פני תקופה ממושכת של כעשרה חודשים.

המעשים נפסקו ביוזמתו של הנאשם, בשל כך שהחל מערכת יחסים עם בת זוגו הנוכחית" (שם, פסקה 47).

לקולה נקבע כי המערער לא השתמש בכוח או באלימות כלפי המתלוננת. לאחר פירוט שיקולי הענישה לקולה ולחומרה הועמד מתחם העונש ההולם בגין האירועים שבשני האישומים בין שלוש וחצי שנים לשש שנות מאסר בפועל, בצד מאסר על תנאי ופיצוי למתלוננת.

3. בקביעת העונש בתוך המתחם נתן בית המשפט משקל - בין היתר - גם להודיית המערער, לעברו הנקי, לשיתוף הפעולה עם שירות המבחן, לתסקירי שירות המבחן שסבר כי המערער עשוי להיתרם מהמשך הטיפול, לקבלת טיפול באופן פרטי, ולנסיבות האישיות והמשפחתיות החריגות, לרבות אלה הרפואיות. ניתן משקל אף להערכת המסוכנות ולהערכות שפורטו בה. על יסוד כל אלה נקבע עונש המאסר בפועל בתחתית המתחם והועמד על שלוש שנים וחצי מאסר בפועל, בצד מאסר על תנאי ופיצוי למתלוננת.

4. על כך נסוב הערעור שלפנינו בגדרו מבקש המערער כי נקל בעונשו. לטענת המערער מתחם הענישה מוטעה, והענישה שנגזרה חורגת מרמת הענישה המקובלת. להשקפתו, היה מקום למצות את הטיפול שניתן לו ולסטות מהמתחם משיקולי שיקום. בצד האמור נטען כי לא ניתן משקל הולם למצבו המשפחתי המיוחד ולחלופי הזמן. המדינה מצדה הדגישה בערעור את חומרתן של העבירות, וכן הצביעה על האמור בתסקיר נפגעת העבירה המשקף את הנזק שנגרם לה. נקודה נוספת שזכתה להתייחסות נרחבת בטיעון מטעם המערער ומצאה ביטוי גם בתסקיר המבחן שהוגש לנו בערעור, הייתה אי המשכת ההליך הטיפולי במסגרת המחלקה הטיפולית-ייעודית עד להכרעה בערעור, חרף

העובדה שהמערער קיבל אחריות וערעורו מוגבל לגזר הדין בלבד.

5. מלכתחילה סברנו כי נקודה זו ראויה להתייחסות וביקשנו לקבל הבהרות ביחס אליה. בעמדה כתובה שהגישה לנו המדינה בעקבות הדיון, בהתאם להחלטתנו, הובהר כי הגשת ערעור על חומרת העונש אינה מהווה חסם לטיפול בין כתלי הכלא וכל מקרה נבחן לגופו. עוד צוין כי הסתרת מידע במכוון עלולה לחבל בהליך הטיפול אך אינה מהווה עילה להפסקתו. נטעים כבר עתה כי כך אכן ראוי שייעשה, דהיינו שהגשת ערעור על חומרת העונש אינה אמורה לחסום את דרכו של אסיר לקבלת מענה טיפולי מתאים. עוד נציין כי המדינה הבהירה בתגובה הכתובה שהוגשה כי במקרה דנן העובדה כי המערער לא חשף מיזמתו את ניהול הליך הערעור לא הביאה להפסקת הליך הטיפול אלא רק השפיעה על אופיו ועיתוי הטיפול. המערער סיים טיפול בשתי קבוצות פסיכו-חינוכיות ולא נמצא מתאים להמשך שיקום בקהילה. ניתן יהיה לשלבו בטיפול מתאים לעברייני מין, ככל שיתרת מאסרו תתאים לכך. במענה בכתב שהגיש המערער לתגובת המדינה ביום 14.4.2023 נטען כי לא הסתיר את העובדה שהגיש ערעור על חומרת ענשו וכי בנקודת הזמן הנוכחית משלא שולב בטיפול הייעודי, יתרת מאסרו לא תאפשר שילובו בטיפול זה ולכן מבקש הוא לקצר את ענשו ולהורות לרשות לשיקום האסיר לבחון את עניינו פעם נוספת כדי לבנות עבורו תכנית טיפול ייעודית בקהילה.

6. לאחר ששקלנו את מכלול שיקולי הענישה, ומבלי שהתעלמנו מן האפשרות שיכול שחל עיכוב מה בהמשך ההליך הטיפולי שעובר המערער בנסיבות שתוארו לעיל, לא מצאנו מקום להתערבותנו. מרכז הכובד הוא בשיקולי הענישה ששקל בית המשפט המחוזי ולא בהתרחשויות שלאחר מכן. זאת מבלי להקל ראש בחשיבות הטיפול בין כתלי הכלא. השיקולים שנשקלו על ידי בית המשפט המחוזי אינם מגלים עילה להתערבותנו. מצאנו כי ניתן משקל מתאים לעקרון ההלימה על רקע הנסיבות שעליהן עמד בית המשפט המחוזי, ולעצמת הפגיעה בנפגעת העבירה מחד גיסא; ולשיקולים אישיים משפחתיים ואחרים שגם להם ניתן משקל לא מבוטל מאידך גיסא. תוצאת האיזון בין שיקולי הענישה אינה חורגת לחומרה במידה המצדיקה התערבות ערכאת הערעור.

נבהיר כי איננו נוטעים מסמרות הן בשאלת הטיפול הייעודי בין כתלי הכלא, הן באשר להכנת תכנית טיפול על ידי הרשות לשיקום האסיר. החלטות בנושא זה מסורות לגורמים המוסמכים, בהתאם לכללים המקובלים ואין צריך לומר כי זכויותיו של המערער שמורות לו בהתייחס לכל החלטה שתתקבל.

לפיכך החלטנו לדחות את הערעור.

ניתן היום, כ"ה בניסן התשפ"ג (16.4.2023).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

המשנה לנשיאה